

3. çeyrek itibariyle tüketim eğiliminde net bir soğuma gözlemlenmiyor...

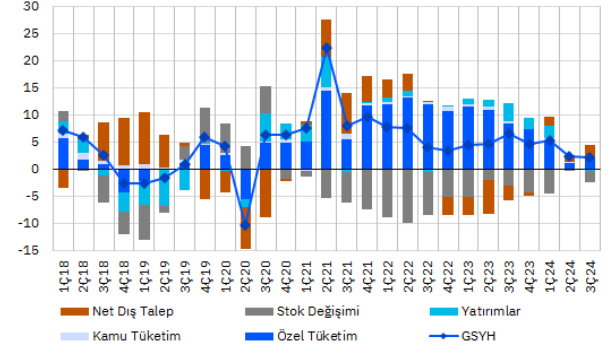
29 Kasım 2024

3. çeyrekte GSYH çeyreksel bazda %0,2, daralırken, yıllık büyüme %2,1 oldu. TÜİK GSYH büyümesinin 3. çeyrekte yıllık %2,1 olduğunu açıklarken, bu rakam bizim %2,3'lük tahminimiz ve %2,4'lük medyan piyasa beklentisinin hafif altında kalmış oldu. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH'ye bakıldığında ise önceki çeyreğe göre %0,2'lik daralma olduğu ve önceki çeyrekteki %0,1'lik gerçekleşmenin -%0,2'ye revize edilmesiyle birlikte de, iki çeyrek arka arkaya çok sınırlı da olsa daralma yaşandığını söyleyebiliriz. Çeyreksel büyümeye 4.çeyrek hareketli ortalama olarak bakıldığında ise +%0,5'lik bir gerçekleşme olduğunu görüyoruz.

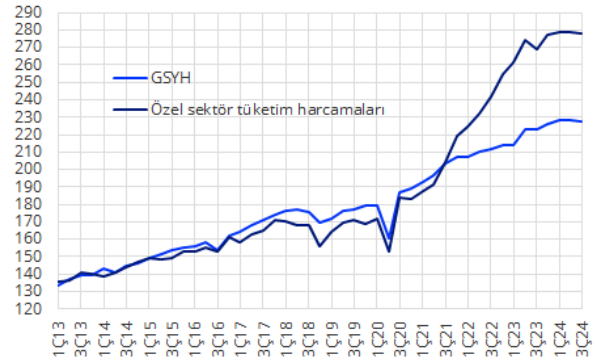
3. çeyrekte iç talepte hafif yavaşlama olsa da, büyümeye pozitif katkı sürüyor 2021 yılından itibaren büyümenin ana motoru konumundaki özel tüketim harcamalarında yavaşlama sürse de, zayıf bir görünüm olduğunu söylemek de zor. **Özel tüketim harcamaları** çeyreksel %0,1 gibi sınırlı oranda azalırken, yıllık bazda %3,1'lik bir büyüme var, ki bu da manşet büyümeye buradan yaklaşık %2,2'lik bir katkı geldiği anlamına geliyor. **Devletin tüketim harcamalarındaki** %0,9'luk ve **yatırım harcamalarındaki** %0,8'lik yıllık daralma rakamları, bu iki kalemin büyümeye %0,1 ve %0,2'lik negatif etki yaptığını gösteriyor. **Mal ve hizmet ihracat** artışı %0,8 ile sınırlı kalsa da, **mal ve hizmet ithalatı** tarafında görülen %9,6'lık daralma da **net dış talebin** büyümeye %2,1'lik pozitif katkı vermesini sağlamış. Son olarak, bu rakamlar stok birikimi kaleminin büyümeyi %2,0 oranında aşağı çektiğine işaret ediyor, ki bu kalemin büyümeyi 2020'nin son çeyreğinden itibaren aşağı çektiğini belirtmek lazım. Üretim tarafından bakıldığında ise, sanayi ve hizmet sektörleri arasındaki ayrışmanın devam ettiği söylenebilir. Şöyle ki, **sanayi sektöründeki** %2,2'lik yıllık daralmaya karşılık, hizmet sektörlerinde büyüme eğilimi sürüyor; ticaret, ulaştırma ve turizmden oluşan "hizmetler" kaleminde %1,4, finans ve sigorta faaliyetlerinde %6,2, gayrimenkul faaliyetlerinde %2,5'lik büyüme rakamları var. İnşaat sektörünün ise %9,2'lik yıllık büyümeyle pozitif ayrıştığını söyleyebiliriz. Bunun nedeni de kısmen düşük baza (sektörün 2019-2022 dönemindeki ciddi daralmanın yarattığı etkiye), kısmen de depreme ve kentsel dönüşüme bağlı faaliyet artışına bağlanabilir.

2024 yılı GSYH büyümesi %3,0 civarında gerçekleşebilir. Özetle, 3. çeyrek itibariyle, dezenflasyon süreci için önem taşıyan iç talepte soğuma eğilimine ilişkin net bir görünümün henüz oluşmadığını söyleyebiliriz. Son çeyreğe ilişkin bazı öncü göstergelerde, örneğin kredi kartı harcamalarında veya güven endekslerinde de bu yönde net bir soğuma henüz gözlemleniyoruz. Bu taraftaki gelişmeler, beklenen faiz indirim sürecinin hızı üzerinde de belirleyici olacaktır.

Grafik 1: GSYH büyümesine katkı kırılımı (%)

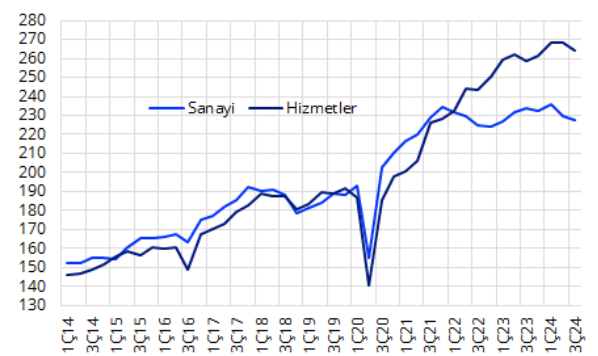

Grafik 2: GSYH hacim endeksleri* (2009=100), harcama

* takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış

Grafik 3: GSYH hacim endeksleri* (2009=100), üretim

* takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış

Serkan Gonencler
Başekonomist

serkan.gonencler@gedik.com
+90 216 453 00 00 /2841

TABLO 1: Yıllık GSYH büyümesi (harcamalar tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	3Ç24	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	3Ç24	2Ç24
Tüketim	2.5%	1.2%	6.4%	8.4%	10.9%	4.6%	6.8%
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	3.1%	1.5%	7.0%	10.1%	12.3%	5.4%	7.7%
Devletin Nihai Tüketim Harcamaları	-0.9%	-0.4%	3.1%	-0.2%	3.4%	0.3%	1.4%
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	-0.8%	0.8%	9.0%	9.1%	14.2%	4.4%	8.2%
Mal ve Hizmet İhracatı	0.8%	0.9%	5.1%	0.1%	1.0%	1.6%	1.6%
Mal ve Hizmet İthalatı (-)	-9.6%	-5.8%	-3.3%	2.8%	14.5%	-3.8%	2.1%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.1%	2.4%	5.3%	4.6%	6.5%	3.6%	4.7%
	<u>Çeyreklik Büyüme</u>						
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Çeyreklik Büyüme)	-0.2%	-0.2%	1.2%	1.2%	0.2%		

Kaynak: TÜİK

TABLO 2: Yıllık GSYH büyümesine katkı (harcamalar tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	3Ç24	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	3Ç24	2Ç24
İç Talep	1.9%	1.3%	7.9%	9.5%	12.2%	5.1%	7.8%
Tüketim	2.1%	1.1%	5.6%	7.3%	8.9%	4.0%	5.8%
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	2.2%	1.1%	5.2%	7.3%	8.5%	4.0%	5.6%
Devletin Nihai Tüketim Harcamaları	-0.1%	0.0%	0.4%	0.0%	0.4%	0.0%	0.2%
Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu	-0.2%	0.2%	2.2%	2.2%	3.2%	1.1%	2.0%
Dış Talep	2.2%	1.5%	1.9%	-0.6%	-2.6%	1.2%	-0.1%
Mal ve Hizmet İhracatı	0.2%	0.2%	1.2%	0.0%	0.2%	0.4%	0.4%
Mal ve Hizmet İthalatı	2.0%	1.3%	0.7%	-0.7%	-2.9%	-0.8%	0.5%
Stok Değişimleri	-2.0%	-0.3%	-4.4%	-4.2%	-3.0%	-2.7%	-3.0%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.1%	2.4%	5.3%	4.6%	6.5%	3.6%	4.7%

Kaynak: TÜİK

TABLO 3: GSYH büyümesi (üretim tarafından)

	<u>Çeyrek sonuçları</u>					<u>12 ay birikimli</u>	
	3Ç24	2Ç24	1Ç24	4Ç23	3Ç23	3Ç24	2Ç24
Tarım, Ormanlık ve Balıkçılık	4.6%	4.3%	5.1%	0.6%	0.8%	4.6%	4.3%
Sanayi	-2.2%	-1.6%	4.2%	2.8%	5.9%	-2.2%	-1.6%
İnşaat	9.2%	6.9%	10.9%	9.8%	7.2%	9.2%	6.9%
Hizmetler	1.4%	3.2%	3.9%	4.1%	5.9%	1.4%	3.2%
Bilgi ve İletişim	2.2%	3.8%	4.5%	-2.2%	2.2%	2.2%	3.8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6.2%	3.3%	5.6%	5.7%	5.9%	6.2%	3.3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2.5%	3.6%	2.2%	4.3%	3.2%	2.5%	3.6%
Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	-0.3%	0.7%	5.9%	-0.9%	-1.2%	-0.3%	0.7%
Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet	1.9%	0.1%	4.5%	3.8%	4.1%	1.9%	0.1%
Diğer hizmet faaliyetleri	-2.4%	3.5%	0.8%	3.7%	3.2%	-2.4%	3.5%
Vergi-Sübvansiyon	2.3%	10.9%	7.2%	10.2%	15.2%	2.3%	10.9%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	2.1%	2.4%	5.3%	4.6%	6.5%	2.1%	2.4%
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Çeyreklik Büyüme)	-0.2%	-0.2%	1.2%	1.2%	0.2%		

Kaynak: TÜİK

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgiler Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Yatırım Danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak Yatırım Danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan fiyatlar, veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir.